

2026. májusi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 100 éve született Lax Péter Dávid matematikus

Budapesten, 1926. május 1-én született Lax Péter Dávid (1926-2025) Wolf- és Abel-díjas alkalmazott matematikus, egyetemi tanár. Tanulmányait Budapesten a Kármán Mór (1843-1915) neveléstudós által alapított Mintagimnáziumban kezdte. Korodi (Kornfeld) Albert (1898-1995) mérnök-fizikus nagybátyja segítségével tudott először eligazodni a magasabb matematikai régiókban. Foglalkozott vele a később nemzetközi hírűvé lett matematikatanár, Péter (Politzer) Rózsa (1905-1977) is, de szívesen emlékezett vissza Kőnig Dénes (1884-1944) műegyetemi tanárra, Turán (Rosenfeld) Pál (1910-1976) matematikusra és másokra, akik pályája indulásában segítettek. A zsidóüldözés miatt szüleivel és bátyjával 1941-ben hagyta el az országot. Lisszabonból 1941. december 5-én indultak hajóval USA-ba, ahol befogadták őket, s bátyjával együtt folytathatták a tanulmányaikat. Részben Kőnig Dénes ajánlásával jutott el Neumann János (1903-1957) matematikushoz, aki foglalkozott vele. New York Egyetemen szerzett bachelor fokozatot. A felsőfokú tanulmányainak befejezése után 1945-46-ban, majd a doktorátus megszerzése (1949) után ismét egy évig Los Alamosban, a Manhattan-terv keretében dolgozott. Később a New York Egyetemen folytatta és kiteljesítette Neumann János kezdeményezését a gázdinamika egyenleteinek elméleti és számítógépes vizsgálatát illetően. 1958-tól professzorként dolgozott, 1972-1980 között a Matematikai Intézet igazgatói posztját is betöltötte. Kevés tudós mondhatja el magáról, hogy oly sok tételt, elméletet és képletet neveztek el róla a XX. században, mint Lax Péterről. Köztük említjük a Lax-Phillips-féle szóródáselméletet, a Lax-Milgram-tételt, a Lax-féle ekvivalenciatételt, a Lax-Friedrichs-képletet, a Lax-Wendroff-képletet, a Lax-féle entrópiafeltételt, valamint a Lax-Levermore-elméletet.

2. – 130 éve megnyitott millenniumi ünnepségsorozat

A képviselőház 1896. április 21-én fogadta el azt a törvénycikket, amely Magyarország fennállásának ezredik (millenniumi) évfordulója alkalmából a honalapítás ezredik évfordulójának megörökítésére alkotandó művekről rendelkezett. Még a törvény megalkotása előtt döntöttek arról, hogy ünnepségeket rendeznek, de döntés született 400 új népiskola létrehozásáról is. A politikai pártok az ünnepségek idejére szüneteltették a politikai vitákat. A kiállítási épületek összköltsége meghaladta a 4,5 millió forintot, az emlékhelyek megépítésére pedig 5,1 milliót szántak. Az egész országra kiterjedő ünnepség Budapesten a Városligetben rendezett ezredéves kiállítás 1896. május 2-ai megnyitásával vette kezdetét és október 31-ig tartott. A pavilonokban kizárólag magyar eredetű alkotásokat, gyártmányokat, termékeket mutattak be.

2. – 130 éves a pesti földalatti vasút

Budapesten 1896. május 2-án felavatták a földalatti vasutat. (A világ első földalatti vasútja 1863. január 10-én Londonban nyílt meg, a pesti volt Európában a második.) Budapest reprezentatív sugárútjára, az Andrásy útra sem lóvasút, sem villamos nem épülhetett. A földalatti üzemszerű bejáratása 1896. április 11-én kezdődött meg, majd húsz motorkocsival megindult a rendszeres forgalom a 3,65 km hosszú pályán. Ez volt a kontinens első elektromos üzemű földalatti vasútja. A földalatti és az Andrásy út egy része megkapta a „Világörökség része” kitüntető címet.

2. – 125 éve született Jakab Árpád mérnök

Lipcsében, 1901. május 2-án született Jakab Árpád (1901-1987) gépészmérnök. Üzemmérnökként kezdve 1930-tól a Székesfővárosi Vízművek Magánépítési Osztályán dolgozott. Külföldi tanulmányútjainak (Párizs, Róma, München, Varsó, Riga, Helsinki, Berlin, Stockholm) tapasztalatairól szakcikkei jelentek meg. Javaslatára létrehozták a Hidraulikai Laboratóriumot, ahol a Vízműveknél használatos szerelvények és csövek áramlástani tulajdonságait vizsgálták. Ellenőrző csoportot alapított, hogy a vízhálózatot rendszeresen felügyeljék és az észlelt hiányosságokat megszüntessék. 1946-tól az Építéstudományi Intézetben dolgozott és jelentős része van abban, hogy az addigi kisiparból korszerű nagyiparrá fejlődött az épületgépészet. Nevéhez fűződik a műanyagcsövek használatának bevezetése. A szakmai haladás ügyében számos előadást tartott. 1950-től 1953-ig a BME-en a vízszelvény és csatornázás előadója volt; az ő egyetemi jegyzeteiből tanítottak és tanultak. Épületgépészet c. szaklapnak az alapításától szerkesztőségi tagja volt. 1973-ban Alpár-díjjal tüntették ki.

2. – 110 éve született Zambó János mérnök

Hegykőn, 1916. május 2-án született Zambó János (1916-2000) bányamérnök, egyetemi tanár. 1942-ben a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán bányamérnöki oklevelet szerzett, ugyanott 1946-tól lett tanársegéd, adjunktus. 1947-1948-ig a Magyar Állami Szénbányák Ajkai Bányái padragi üzemének főmérnöke, 1948-1951-ig az Ajkai Szénbányák Nemzeti Vállalat igazgató-helyettese, 1951-től a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt főmérnöke, igazgatója volt. 1953-1995-ig a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem (NME) soproni Bányamérnöki Kar, ill. az egyetem Bányaműveléstan Tanszék tanára, közben a Bányamérnöki Kar dékánja, az NME rektorhelyettese, 1961-1971-ig rektora volt. Bányaműveléstanban, elsősorban vastag telepek fejtési technológiáinak korszerűsítésével, a természeti és a bányászati veszélyek elleni védekezés fejlesztésével foglalkozott. 1961-től volt az MTA levelező, 1973-tól pedig a rendes tagja.

2. – 90 éve született Bencze Gyula fizikus

Budapesten, 1936. május 2-án született Bencze Gyula (1936-2019) fizikus, tudományos ismeretterjesztő. A Trefort utcai gyakorló gimnáziumban 1954-ben érettségizett, majd 1959-ben szerzett fizikus diplomát az ELTE-n. Diplomamunkáját a Központi Fizikai Kutatóintézet spektroszkópiai osztályán készítette. Pályájának meghatározó szakasza is a KFKI-ben kezdődött. Nyelvtudása folytán számos konferencia aktív résztvevője, külföldi egyetemek meghívott kutatója volt. Edward F. Redish amerikai professzorral közösen dolgozta ki az N-test probléma matematikai tárgyalását azonos részecskék esetére. Az általa bevezetett integrálegyenleteket később Redish, és a négytest probléma speciális esetét tárgyaló ausztráliai Ian H. Sloan matematikus munkásságát is elismerve, BRS-egyenletekként tartja számon a szakma. Küzdött az áltudományok ellen, meghonosította az USA-ban megismert szkeptikus mozgalmat. Jó humorát, kiváló íráskészségét sikerrel hasznosította a tudományos ismeretterjesztésben.

4. – 160 éve született Stark Lipót mérnök

Trencsénben, 1866. május 4-én született Stark Lipót (1866-1932) gépészmérnök. Felsőfokú tanulmányait a budapesti műegyetemen végezte. 1911-1919. között volt Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek

vezérigazgatója. Megbízást kapott a közüzemi áramszolgáltatás megszervezésére és irányítására is. Fő műve a Kelenföldi Erőmű kiépítése 1912-14 között történt. Nyugalomba vonulása után a cég műszaki tanácsadója lett. Széleskörű irodalmi tevékenységet folytatott, ő volt az Elektrotechnika címet viselő lap főszerkesztője is. Fő műve „Az elektromos vezetékek számítása” c. munka, mellyel Hollán pályadíjat nyert. 1928-ban megírta a Ganz-gyár elektrotechnikai vonatkozású gyártörténetét. Ismertségét és megbecsülését jelzi, hogy a Society of Electrical Engineers már 1911-ben rendes tagjává választotta.

4. – 130 éves a Múcsarnok

Budapesten, a Hősök terén álló bazilikális alaprajzú, 2.300 m²-es alapterületű Múcsarnok épület 1896-ra, a honfoglalás ezeréves évfordulójának ünnepségeire, Schickedanz Albert műépítész tervei szerint készült el. Kivitelezés Havel Lipót építőmester nevéhez fűződik. Felavatására 1896. május 4-én került sor. Az épület 1991-94 között nagyszabású rekonstrukción esett át. Ennek köszönhetően a látogatók eredeti szépségében csodálhatják meg az épület domborműveit, növényi mintás ornamentikáját és a helyreállított félköríves oszlopcarnokot, az oldalhajókkal és a felülvilágított oldaltermekkel.

5-7. – Védelmi és irányítástechnikai fórum

Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) egyik legnagyobb érdeklődés mellett zajló rendezvénye a Védelmi és Irányítástechnikai Fórum (VIF). Mátraházán május 5-7. között rendezik a 11. VIF-et, a MEE Energetikai Informatika Szakosztálya és a MAVIR ZRt. Szekunder szakszolgálati osztály és az OVRAM Relévédelmi csoportjának szakmai közreműködésével. Bővebb infó: <https://vif.mee.hu/>

6. – 150 éve született kendi Finály István mérnök

Kolozsvárott, 1876. május 6-án született kendi Finály István (1876-1947) vízépítő mérnök. Tanulmányait a budapesti Műegyetemen végezte 1898-ban, majd 1901-ig a vízépítéstani tanszéken oktatott. Utóbb állami ösztöndíjjal két évig volt Németországban és Franciaországban tanulmányúton. 1903-1904-ben O. Intze professzor aacheni vízépítési tervezőirodájában dolgozott. Hazatérve 1905-15 között magánmérnöki tevékenységet folytatott számos vízművet és vízierőművet tervezett hazai és külföldi megbízók számára. 1917-től a Magyar Földgáz Rt., majd 1929-től a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt. főmérnöke. Kiváló műtárgyépítő volt. Kiterjedt szakirodalmi munkásságában elsősorban a műtárgyépítés és az energiagazdálkodás kérdéseivel foglalkozott.

6. – 130 éve született Finály Lajos mérnök

Budapesten, 1896. május 6-án született Finály Lajos (1896-1975) mérnök. 1923-1925 között a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű (Ózd), majd az angol érdekeltségű Prister Rt. Műveknél dolgozott. Ennek 1948. évi államosítása után 1948-1952 között előbb az ÁMTI-hoz, majd a MÉLYÉPTERV-hez került osztályvezetőként, mint az ország akkori egyik legismertebb szennyvíztechnológusa. 1952-ben nyugdíjazták, de 1954-ben az akkor megalakított VIZITERV szakértője lett. 1965-ben családjá után Kanadába költözött, és ott is elismert szennyvíztechnológusként tevékenykedett. Már az 1920-as években a házi szennyvizek és a biológiai szennyvíztisztítás szakmai kérdéseit ismertette a haza szaksajtóban (első cikke a Hidrológiai Közlönyben 1930-ban jelent meg), az 1940-es években részt vett a mérnök-továbbképzésben, és könyvet írt a szennyvíztisztításról. Cikkei, publikációi a szennyvíztisztítás és -

kezelés témaköréből kerültek ki. Magyarországi tartózkodása alatt a Magyar Hidrológiai Társaság 1952/53-ban alakult Szennyvíz szakosztályának igen aktív, alapító tagja volt, sokat tett a fiatal szakemberek kinevelése érdekében.

6. – 125 éve létesült elektromos árammal működtetett bányavasút

Kerpey Antal (1837-1907) kohómérnök, miniszteri tanácsos által megtervezett és 1891-ben létesített Vajdahunyadi Állami Vasgyár gyalári „vaskő” külszíni üzemében a Ganz-gyár megépítette és 1901. május 6-án üzembe helyezte az első váltakozó feszültségű elektromos árammal működtetett bányavasútját.

6. – 175 éve született Kolbenheyer Gyula építész

Iglón, 1851. május 6-án született Kolbenheyer Gyula (1851-1918) építész. A zürichi Polytechnikumban tanult, majd Berlinben dolgozott, mint tervező és építésvezető. 1879-től építész tanára lett a Középipar-tanodának, majd a Felső Ipariskolának. 1898-tól haláláig a Felső Építőipar Iskola igazgatója volt. Több építészeti pályázaton szerepelt eredményesen, tanártársával, Gaál Adorjánnal közösen tervezte a Felső Építőipar Iskola épületét (Budapest. XIV. kerület Thököly út 14.)

7. – Cégvezetők csúcstalálkozója

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara május 7.-án „Lesz végre piacgazdaság?” címmel az Experience Centerben rendezi az üzleti szektor döntéshozóinak 11. tanácskozását. Infó: <https://ppkonferencia.hu>

7. – 30 éve csatlakozott Magyarország az OECD-hez

Magyarország 1996. május 7-én csatlakozott a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezethez (Organisation for Economic Cooperation and Development – OECD), a nemzetközi szervezet immáron 27. tagjaként. Hazánk ugyanezen évben az OECD keretében működő Nukleáris Energia Ügynökség (Nuclear Energy Agency – NEA) tagjává is vált. Az OECD Nemzeti Tanács a nemzetközi szervezetben képviselendő magyar kormányzati álláspontok, kezdeményezések egyeztetésére és koordinálására szolgáló szakmai fórum, amelyen az OECD munkájában érintett minisztériumok és egyéb szervezetek magas szintű képviselői vesznek részt. Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) munkatársai aktív tagjai az OECD NEA bizottságainak és munkacsoportjainak, többek között olyan területeken, mint a nukleáris létesítmények biztonsága, radioaktív hulladék-kezelés, sugárvédelem és közegészségügy, nukleáris jog, kommunikáció.

7. – 140 éve született Rybár István feltaláló

Budapesten született Rybár István (1886-1971) fizikus, geofizikus, egyetemi tanár. Egyetemista korától fogva részt vett báró Eötvös Loránd (1848-1919) kísérleti fizikus, tudós tanár terepi méréseiben, és a mérések kiértékelésében. Pogány Béla (1887-1943) fizikussal együtt végzett ösztöndíjas optikai kutatásokat Göttingenben Woldemar Voigt (1850-1919) német fizikus irányításával. Disszertációját itthon védte meg 1911-ben. Ezután lett Eötvös tanársegédje, majd Eötvös halála után a Gyakorlati fizika tanszék tanára a beteg Klupathy Jenő (1861-1931) fizikusprofesszor helyett. Tangl Károly (1869-1940) fizikus-professzor halála után elvállalta a Kísérleti fizika tanszék vezetését, innen 1949-ben távolították el. Ekkor az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetben talált befogadó munkatársakra. Munkásságának jelentős részét az Eötvös inga továbbfejlesztésére fordította. Az Intézetben 1954-ben irányításával kifejlesztett

E 54 jelű torziós inga az 1958. évi brüsszeli vilákiállításon elnyerte a geofizikai műszerek nagydíját. Az Auterbal nevű, kisméretű, könnyen kezelhető torziós ingája külföldön is elterjedt.

7. – 120 éve született Róka Gedeon tanár

Budapesten, 1906. május 7-én született Róka Gedeon (1906-1974) fizika- és kémiatanár, tudomány-népszerűsítő. Tanulmányait a budapesti tudományegyetem fizika-kémia szakán végezte, diplomáját 1929-ben szerezte meg. 1950-től a Természettudományi Társulat, majd a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) központi csillagászati szervezeteinek titkára. Igen nagy szervező munkát fejtett ki, nagyszámú ismeretterjesztő cikke és számos könyve jelent meg. 1950-1974 között a hazai amatőr mozgalom egyik mozgatója volt. Jelentős szerepe volt a TIT Csillagászat Baráti Kör adminisztratív megszervezésében, és az évente, majd két évente megrendezett Csillagászat Baráti Kör találkozók rendszeresítésében. Sokat fáradozott a csillagászati ismeretterjesztők és amatőr csoportok vezetőinek továbbképzésén, szakmai szintjük növelésén. Halála után a 2058. számú aszteroidát róla nevezték el.

7. – Az energetika helye a hulladék-hasznosítás fejlesztésében című rendezvény

BME mérnök-hallgatók 2002-ben az oktatóik segítségével megalapították az Energetikai Szakkollégiumot.

Május 7-án a BME I épületében „Az energetika helye a hulladék-hasznosítás fejlesztésében” címmel szakmai rendezvényt tartanak. Felkért előadók: Runtág Tivadar, a MOHU Stratégia és Fenntarthatóság igazgatója és Tóth Rita, a MOHU Beruházás-hasznosításfejlesztés vezetője. Bővebb infó: www.eszk.org

9. – 250 éve született Nyíry István tudós

Átányban, 1776. május 9-én született Nyíry István (1776-1838) kutató-tudós, matematikus, akadémikus. Sárospatakon tanult, később itt lett főiskolai tanár. 1806-tól a matematika, 1811-től a fizika és a filozófia tanára. Hazánkban elsőként adta elő tárgyát magyarul. Első munkája, a Prima elementa matheseos intensorum (Kassa, 1821) matematikai tárgyú, azonban egyre több érdeklődést mutatott a filozófia iránt. A Magyar Tudós Társaság 1831-ben választotta tagjává, és itt igen élénk tevékenységet fejtett ki: matematikai szavakat gyűjtött, tankönyveket, pályamunkákat bírált. Felvilágosult, haladó szellemű oktató volt, aki maga is végzett kutatómunkát. Érdekesek hidrodinamikai vizsgálatait, csillagászati elgondolásait. 1831-től az MTA tagja. 1829-1836 között a többkötetesre tervezett enciklopédiájából csak az első három kötete jelent meg „A tudományok összessége” címen.

10. – 130 éve rendeztek először pesti filmvetítést

A Royal szállóban 1896. május 10-én rendezték az első pesti filmvetítést. Az akció, amelyet a Lumiere fivérek kezdeményeztek csaknem egy éven keresztül tartott, naponta több műsort vetítettek az akkor újdonságnak számító moziban. E mozgalommal kezdődött el a filmvetítés korszaka Magyarországon.

12. – 175 éve született Gruber Lajos csillagász

Pécsett, 1851. május 12-én született Gruber Lajos (1851- 1888) csillagász, meteorológus, egyetemi tanár, a Meteorológiai és Földmágnességi Intézet igazgatója. Részt vett hazánk föld-mágneses felmérésében, sok helység földrajzi koordinátáit határozta meg. Jelentős eredménye a novemberi erős „hullócsillag” raj (Leonidák) pályájának megállapítása és azonosítása volt.

13-15. – Közlekedésfejlesztési konferencia, és szakmai továbbképzés

A KTE és MAUT támogatásával a Magyar Mérnöki Kamara Közlekedési Tagozat és a Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara május 13-15. között Herceghalomban Közlekedésfejlesztés Magyarországon címmel rendez konferenciát és szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://bpmkkepzések.hu/>

14. – 75 éve született Ozogány Ernő mérnök

Budapesten, 1951. május 14-én született Ozogány Ernő (1951-2017) hang- és képmérnök, tudományos szakíró, tudomány- és technikatörténész. 1955-ben települt át szüleivel Budapestről Csehszlovákiába, Tejfalura. Somorján érettségizett, majd 1975-ben Prágában szerzett hang- és képmérnöki diplomát. Több szakmai társaság tagja és választott tisztségviselője is volt. 1991-1992-ben a Szlovák Közszolgálati Televízió felügyelőtanácsának, 1994-1995-ben az Országos Rádió és Televízió Testület tagja volt. Tankönyveket és rádiójátékokat fordított.

14. – A jövő villamosenergia-rendszere című rendezvény

BME mérnök-hallgatók 2002-ben az oktatóik segítségével megalapították az Energetikai Szakkollégiumot. Május 14-én a BME Q épületében „Rugalmassági piacok és aggregátorok: a jövő villamosenergia-rendszere” címmel szakmai rendezvényt tartanak. Bővebb infó: www.eszk.org

14-15. – Közlekedés- és közvilágítási ankét

Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) Világítástechnikai Társaság (VTT) közlekedés- és közvilágítási ankétját május 14-15. között Gyulán rendezik. 55. alkalommal tanácskoznak a tervezők, a kivitelezők, és a közvilágításért felelős önkormányzatok küldöttei. Ők azok, akik gondoskodnak a települések közlekedés és vagyonbiztonságát szolgáló közvilágítás működéséről. Bővebb infó: www.vilagitas.org

16. – 150 éve született Schilling Zoltán mérnök

Kolozsváron, 1876. május 16-án született Schilling Zoltán (1876-1942) gépészmérnök. Tanulmányait Kolozsváron, Zürichben és Budapesten végezte, gépészmérnöki oklevelét 1898-ban Budapesten szerezte meg. Gyakorlati működését a Ganz Villamossági Részvénytársaságnál kezdte meg, majd 1902-től a Szabadalmi Hivatalnál teljesített szolgálatot. 1920-1924-ben az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság műszaki alelnöke, 1923-tól a Kereskedelemügyi Minisztériumban az iparfelügyelet vezetője, 1928-tól haláláig a Szabadalmi Bíróság elnöke. 1911-től a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet titkára, 1914-1917-ben főtitkára. Egyik alapítója, később tiszteleti tagja volt a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének. Része volt 1924-ben a Budapesti Mérnöki Kamara felállításában. 1931-től haláláig a Mérnöki Tanács elnöke volt.

17. – 18. – 19. – Távközlés, az internet és a tömegtájékoztatás világnapi rendezvények

A távközlési világnapot annak emlékére tartják, hogy 1865. május 17-én Párizsban húsz ország képviselői aláírták a Nemzetközi Távíró Egyezményt. A technika fejlődése nyomán 1925-ben megalakult az International Telecommunication Union (ITU). A genfi székhelyű ITU 1947-től az ENSZ szakosított szervezete. Az internet világnap május 18-án van, a tömegtájékoztatás világnapja pedig május 19-én zárja világszerte az idei megemlékezéseket.). Bővebb infó: <https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx>

19. – AutoMotive Hungary kiállítás és szakmai továbbképzés

Az AutoMotive Hungary szakkiállítás nyitónapján, május 19.-én a Hungexpo területén, a BPV MK „Az E-

mobilitásról másképpen” XII. címmel rendez konferenciát valamint gépészeti, közlekedési, energetikai és elektrotechnikai szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://bpmkkepzések.hu/>

20. – 120 éve született Kőrösy Ferenc mérnök

Budapesten, 1906. május 20-án született Kőrösy Ferenc (1906-1997) vegyészmérnök. 1929-ben a BME-en szerzett oklevelet. 1932-1939-ig az Egyesült Izzó és Villamossági Rt. laboratóriumában Bródy Imre munkatársaként kriptonlámpával, ill. a levegőben levő kriptonkoncentrációval és a vanádiumcsoport jodidjaival foglalkozott, 1939-1944-ig a Pázmány Péter Tudományegyetem élettani intézetében dolgozott. 1946-1947-ben a Vákuumtechnikai Gyár kutató-laboratóriumának vezetője, 1947-1950-ig saját gyógyszer-laboratóriumát vezette. 1953-1956-ig a Híradástechnikai és Gyógyszeripari Kutató Intézet tudományos munkatársaként mikrokondenzátorokkal, differenciálrefraktométerrel foglalkozott. 1956 után Izraelbe távozott, a haifai Technion tudományos munkatársa, és 1958-tól a jeruzsálemi egyetem előadó tanára, a beér-sevai Negev Kutatóintézet kutatóprofesszora. Fizikai kémiával, elsősorban ún. ammóniumionokból származó fémek kémiájával és gyógyszerkémiával foglalkozott. Több találmány fűződik a nevéhez. 1995-től az MTA külső tagja volt.

21. – Mi energiánk, mi energetikánk című konferencia

BME mérnök-hallgatók 2002-ben az oktatóik segítségével megalapították az Energetikai Szakkollégiumot.

Május 21-én a BME Q épületében „Mi energiánk, mi energetikánk” címmel minikonferenciát tartanak.

Tartalom: Panelbeszélgetés a szakalapítókkal; Hallgatói poszterek; Előadások. Infó: www.eszk.org

31. – 100 éve született Kemény János számítástechnikus

Budapesten, 1926. május 31-én született Kemény János György (1926-1992) matematikus, számítástechnikus. A Berzsenyi Gimnáziumba járt, majd 1940-ben az USA-ba emigrált, Princetonban végzett. Manhattan-terv keretében a későbbi Nobel-díjas Richard Feynman (1918-1988) fizikus munkatársa volt. Thomas Kurtz (1928-2024) informatikussal 1964-ben megalkotta a BASIC programozási nyelvet, az „időelosztásos” e-mail-hálózatot, s a világon először ő küldött e-mailt a Dartmouth Főiskoláról a kétszáz kilométerre dolgozó feleségének. Jimmy Carter elnök őt kérte fel a „Three Mile Island”-i atomerőművi baleset vizsgáló-bizottság elnökévé. Jelentése országos visszhangot váltott ki.

31. – 100 éve született Telek János mérnök

Budapesten, 1926. május 31-én született Telek János (1926-1981) mérnök. 1951-53 között a Gazdasági Műszaki Akadémia hallgatója, majd tanársegédje volt. 1953-62 között a MÁV Budapesti igazgatóságának osztályvezetőhelyettese, majd osztályvezetője, 1962-től 1976-ig igazgató-helyettese. 1961-ben oklevelet szerzett a BME-en. 1976-tól lett a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium (KPM) vasúti főosztályának szakosztályvezetője. 1979-től haláláig a MÁV vezérigazgató-helyettese volt.

Felhasznált irodalom:

- *MMK Történelmi (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2026-ban*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia

- **Évfordulóink a műszaki és természettudományokban**
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- **História – Tudósnaplár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók**
Internet: tudosnaplar.kfki.hu/historia
- **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum**
Internet: itf.njszt.hu
- **Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért**
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- **Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig**
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- **Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó**
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai**
- **Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História** rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- **Mérnöki évfordulók, emlénapok és programok - 2014. január 1-től havi bontásban**
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **EMT Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciák kiadványai**
(Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság) Internet: ttk.emt.ro
- **Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája** (Vízügyi múzeum 2001.)
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- **A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei 1917-2017 között** (MHT, 2019.)
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- **Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert**
Internet: nevpont.hu/
- **Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár: Magyar Tudós Tárlat – életrajzok**
Internet: mezogazdasagikonyvtar.hu/a-gyujtemeny/elektronikus-forrasok/magyar-tudostarlat-eletrajzok
- **Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ: Események / Évfordulók rovat**
Internet: memmdk.hu/esemenyek
- **Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források**

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök
Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja